

ИЗКУСТВЕНИЯТ ИНТЕЛЕКТ – МУЛТИПЛИКАТОР НА НЕКОНВЕНЦИОНАЛНИТЕ БОЙНИ ДЕЙСТВИЯ (IRREGULAR WARFARE) ВОДЕНИ ОТ ПОСТМОДЕРНИТЕ ТЕРОРИСТИЧНИ ОРГАНИЗАЦИИ

Добрин Анастасов

Факултет „Национална сигурност и отбрана“ - ВА „Г. С. Раковски“, екс преподавател
e-mail: andrei_kolev1981@abv.bg

Ключови думи: Изкуствен интелект, неконвенционални бойни действия, постмодерни терористични организации, генеративен изкуствен интелект

Резюме: Разгледани са характеристиките на неконвенционалните бойни действия и влиянието на изкуствения и генеративния изкуствен интелект върху водените терористични, информационни и психологически операции, застрашаващи националната, коалиционната и регионалната сигурност. Анализирани са основните насоки на мениджмънта на изкуствения интелект при осъществяване на подготовката, разузнавателното осигуряване, провеждането и пропагандното обезпечаване на терористичните атаки срещу компютърни и комуникационни системи на въоръжените сили и в националните административни и управленски системи, политически и физически лица. Оценени са ефектите на изкуствения интелект при привличането и подготовката на нови членове на терористичните организации.

ARTIFICIAL INTELLIGENCE – A MULTIPLIER OF IRREGULAR WARFARE CONDUCTED BY THE POST-MODERN TERRORIST ORGANIZATIONS

Dobrin Anastasov

National Security and Defense Faculty Rakovski National Defense College, former lecturer
e-mail: andrei_kolev1981@abv.bg

Keywords: Artificial intelligence, irregular warfare, post-modern terrorist organizations, generative artificial intelligence

Abstract: The characteristics of irregular warfare and the impact of artificial and generative artificial intelligence on the conducted terrorist, information and psychological operations endangering national, coalition and regional security are estimated. The main guidelines of the management of artificial intelligence in the implementation of the training, intelligence preparation, conducting and securing the propaganda effects of the terrorist attacks against computer and communication systems of the armed forces and in the national administrative and management systems, political and physical persons have been analyzed. The effects of artificial intelligence in the recruitment and training of new members of terrorist organizations are assessed.

Въведение

Съвременната глобална среда за сигурност се характеризира с непрекъснато реструктуриране на двете си основни форми на проявление и нарастване на техният дестабилизиращ ефект:

1. Конвенционални бойни действия (КБД) с всички атрибути на активен сблъсък на редовни и/или паравоенни бойни части:

- войната в Украйна;
- войната в Близкия изток.

2. Неконвенционални бойни действия (НКБД) [1], притежаващи икономически, политически, социални, психологически, информационни и етнически характеристики за действие на национално и международно ниво.

Постмодерните транснационални терористични организации (ПмТНО) активно модифицират характеристиките на НКБД, превръщайки ги в терористични неконвенционални бойни действия за реализиране на целите си в целия спектър на асиметричните заплахи за националната и коалиционната сигурност. Те формират и активно използват терористично неконвенционално бойно пространство (ТНКБП), в което провеждат операции за влияние и създаване на логистичен ресурс за разширяване на кадровия си потенциал и достъп до модерни технологии.

Изкуственият интелект и генеративния изкуствен интелект са инструментите, които ПмТНО използват активно, за да мултиплицират ефектите от провежданите различни по характер операции в реалното и виртуално пространство. По този начин те създават допълнителни измерения на терористичната заплаха и разширяват влиянието си върху средата за сигурност в страните и регионите, в които действат.

Анализ на влиянието на изкуствения интелект върху ефективността на водените от терористичните организации операции в терористичното НКБП

Основните характеристики на терористичните НКБД се определят от оценките, че те притежават индиректни и асиметрични подходи за компрометиране на политическото, икономическото и социалното влияние и авторитет на обекта или структурата срещу които се прилагат. Те обхващат определянето на участниците, конкретните цели, както и формите и методите за тяхното реализиране. Тези бойни действия се осъществяват в рамките на бойно пространство, което се оформя и използва от конкретната терористична организация, била тя постмодерна, транснационална или регионална. Особеност на това терористично бойно пространство за водене на терористичните неконвенционални бойни действия е неговата всеобхватност.

Тя се изразява в:

- комплексното и едновременно с това диференцирано използване на съществуващите географски, климатични, реални инфраструктурни и урбанистични условия на региона на действие или влияние на терористичната организация;

- изучаване и използване на различните по характер, социален и етнически състав и икономическо положение контингенти, които ПмТНО използват за набиране и подготовка като членове на бойните или логистични структури в съответните региони или държави.

Като се отчита транснационалния характер на дейността на терористичните организации (Ислямска държава, Ал Кайда, Хизбуллах, Хамас), следва да бъдат включени подобните елементи и териториални характеристики в регионите, в които организацията планира да води в перспектива такива действия. Основна отлика на така посочените елементи е тяхната динамика във времето, мястото и формата на проявлението им, което оказва влияние върху цялостната дейност на терористичната организация и създава условия за нейното дестабилизиране.

Трябва да се има предвид още една съществена особеност на двете бойни пространства – конвенционалното терористично и неконвенционалното терористично – а именно, тяхната относителна самостоятелност и взаимна връзка.

По същество те не трябва да се отъждествяват и по този начин да се подхожда към анализа и оценката на дейността на съответната терористична организация в тях като еднотипна.

Основната разлика между двете бойни пространства е в начина на използване на силата, като в терористичното конвенционално бойно пространство се провеждат операции с използване на въоръжена сила и причиняване на жертви, докато в терористичното неконвенционално бойно пространство се осъществяват психологически, информационни и вербовъчни операции и се използват активно възможностите на кибертероризма и медийно въздействие и пропаганда.

Необходимо е да се подчертае, че и в двете пространства действа една и съща ПмТНО, което определя оценката, че не може да се очертае рязка и добре структурирана граница между тях. Това се допълва и от вида на използваните средства и подходи за осигуряване постигането на целите на съответните операции.

За реализирането на терористична операция се осъществяват разузнавателни и информационни операции с привличане на съвременен въоръжение, бойна техника, модерни технологии и използване на криптиращи комуникационни средства и компютризирани средства за командване и управление.

След провеждането на терористичната операция се осъществяват действия по изтегляне и укриване на участвалите терористи и се провеждат пропагандни операции за засилване ефекта от терористичния акт. Тук отново се използват модерни информационни

технологии и в зависимост от възможностите на организацията се прилагат технологии, включващи потенциала на изкуствения интелект и генеративния изкуствен интелект и ефектите на интернет на нещата за разширяване обхвата на медийното и информационно покритие.

Следователно тази взаимна връзка и зависимост в осъществяването на операциите може да се разглежда като основа на формирането и функционирането на „комплексно терористично бойно пространство“, което да притежава двукомпонентните потенциали и динамични характеристики, налични в конвенционалното и в неконвенционалното бойно пространство и по същество оформя екосистемата на ПмТНО.

На настоящия етап постмодерните терористични организации все по-активно използват дуалистичния характер на изкуствения интелект в двете форми на бойни действия и в съответните бойни пространства.

В терористичното КБП характеристиките и потенциала на изкуствения интелект ускоряват реактивността на бойните системи, намаляват габаритите и обема и позволяват създаването на бойни комплекси и индивидуално въоръжение, които действат ефикасно при всякакви атмосферни условия и могат да се противопоставят успешно на въздействието от страна на силите за сигурност.

В терористичното НКБП изкуственият интелект и използването на самообучаващи се машини осигурява обработката на голям обем данни и създаване на протоколи за въздействие върху компонентите на НКБП, било то поотделно или комплексно. Необходимо е да се подчертае, че терористичните организации не притежават достатъчно сили и средства да въздействат върху цялото население на дадена целева страна. Те се ограничават с манипулиране на целеви групи в етнически и етногеографски райони с преобладаващо мюсюлманско вероизповедание. Все по-определено се очертава тенденцията за взаимодействие с десни и крайно десни религиозни групи въз основа на проповядването на деструктивни идеи и омраза [2].

По същество обектите на въздействие имат общи характеристики, базиращи се на социокултурната парадигма. Тя позволява да се оцени човешкото поведение и дейности във времето и пространството и да се очертаят физическите, политическите и културните граници на съприкосновението между различните групи хора, населяващи определена географска територия. Обработката на получената в това отношение информация с използване на инструментариума на изкуствения интелект, интернет на нещата и самообучаващите се машини позволява изработването на оценка за динамиката на формиране на отношението на тези контингенти към дейността на съответните терористични организации и проблемите на политическия, икономическия и социален живот в съответната страна.

Тази тенденция в действията на транснационалните терористични групи не е нова. Тя винаги е присъствала и определяла профила на съответната група и нивото на заплахата, която тя представлява за сигурността в държавата, региона и в глобален мащаб.

За да оценим нарастването на деструктивния потенциал на ПмТНО от използването на модерни ударни и информационни системи, интегриращи изкуствения интелект, генеративния изкуствен интелект и кибертероризма в арсенала им, следва да отбележим, че на настоящия етап тези форми на въздействие се използват комплексно при провеждане на разузнавателни, информационни и психологически операции.

Така във всяка една тези операции се използва:

- ефектът по отношение на нагласите на целевата група или отделни лица, създаван от кибертероризма;
- усилен от провеждането на съпътстващи пропагандни и медийни операции, реализирани с използването на комуникационни средства с вграден изкуствен интелект;
- успешното камуфлиране на разузнавателния интерес към даден обект чрез използване на генеративния изкуствен интелект.

Тези форми и методи на конвергенция между кибертероризма и изкуствения интелект позволяват на постмодерните транснационални терористични организации да придобият нови качествени характеристики, които се изразяват в:

- активна промяна на структурата, формите и методите на осъществяване на бойните, информационните, психологическите и вербовъчните операции и защитата на кадровия състав;
- приспособяване и/или осъществяване на мероприятия за противодействие на глобалните антитерористични действия, както и на дейността на разузнавателните органи по разкриване и проникване в състава на тези организации;
- широко приложение на дисперсните форми на изграждане и функциониране на основните звена на организацията, при запазване на интегритета и мрежовото структуриране в конкретната страна или регион;
- осигуряване на синхронизация на действията на полевите и логистични структури на организацията в различните региони на базиране;

- следене, коригиране и маскировка на дейностите по финансиране и логистично обезпечаване съществуването и функционирането на ПмТНО;
- активно техническо превъоръжаване и използване на възможностите на модерните технологии в сферата на комуникациите, въоръжението и разузнаването за осигуряване на непрекъснато ръководство на структурите;
- изграждане на открити, явни структури, чрез които да се осъществява дейност в интерес на разширяване влиянието на организацията и осигуряване на прикритие за дейността на скритата структура.

Последната характеристика представлява сериозен опит на терористичните организации като Ал Кайда, Ислямска държава, Хамас, Хизбуллах и хутските въстаници в Йемен да разширят възможностите си за по-широк достъп до граждански, обществени и икономически структури и организации с цел увеличаване на базата от лица, заинтересовани от контакти с тези явни структури и извличане под различни форми на специфична и по-обща информация за конкретизиране на формата и изразните средства на пропагандните послания на отделната терористичната организация. В това отношение особено активно се използва генеративния изкуствен интелект чрез програми, симулиращи диалог или общ разговор, видео и гласови генератори.

Анализът на тези характеристики дава основание да се определи, че постмодерните транснационални терористични организации са придобили по-широки възможности за действие и влияние и по-добре се вписват в контекста на променилата се среда за сигурност на настоящия етап. Така посочените особености на постмодерните терористични организации осигуряват достатъчен потенциал за използване на подходи, даващи бърз и ефикасен пропаганден, боен и организационен ефект. От съществено значение е също така, че ПмТНО прилагат тези подходи за осъществяване на ефективно управление на структурите си в отделните страни на функциониране и повишаване скритостта на подготовката и реализацията на планираните операции.

Следва да се подчертае, че това ниво на ефективност на постмодерните терористични организации се гарантира с широкото приложение на изкуствения интелект в технологичните продукти, които те купуват или придобиват.

Използването на иновативните технологии на изкуствения интелект се съчетава много активно с прилагането на кибертероризма като основен елемент на НКБД в терористичното неконвенционално бойно пространство. Посочените по-горе транснационални постмодерни терористични организации имат сериозен и доказан опит в използването на кибертероризма в оперативната си дейност.

Факторите, обясняващи продължителността на използване на подходите на кибертероризма са:

- сравнително лесния достъп до модерен хардуер и ефективен софтуер;
- качествена и бърза подготовка и преподготовка на операторите на компютърните конфигурации, осигуряващи изпълнението на задачите;
- гъвкавата промяна на генерираните терористични продукти и възможности за използване на съществуващите социални мрежи.

Отчитането тези особености може да обясни продължаващото разрастване на кибертероризма и да се посочат целите, които се преследват с неговото използване:

- проникване в информационната среда;
- създаване на условия за разпространение на ислямистките идеи сред немюсюлманската диаспора;
- манипулиране на информацията, използвана от гражданските, военните и структурите за сигурност и защита на националните интереси;
- нарушаване нивото на защита на инфраструктурни и енергийни обекти на дадената страна;
- проникване и компрометиране на различни военни информационни системи и такива за обработка на разузнавателни данни, добивани от външни източници.

По този начин основните цели и действия на кибертероризма са унищожаване или подмяна на наличната информационна база данни в национален мащаб и създаване на предпоставки за нарушаване функционирането на държавните и обществените структури. Това дестабилизира работата на цялата мрежа и унищожаване информация и мултимедия, които не са изгодни за дадената терористична организация и възпрепятстват обмена на данни за дейността ѝ.

Пряк ефект върху дейността на тези организации оказва използването на генеративния изкуствен интелект за осъществяване на пропагандни операции. Той осигурява по-широкото им разпространение и адекватното им въздействие върху целевите групи. Използвайки синтезирани изображения, звук и видео, терористичните групи пропагандират ислямистки и

радикални идеи и по-ефективно въздействат върху представите, чувствата и мислите на хората. Освен това генеративния изкуствен интелект като пропаганден инструмент позволява манипулиране на традиционните информационни средства чрез целенасочено подаване на предварително обработена и камуфлирана дезинформация и особено, ако ефективно се използват социалните медии с техните многомилionни аудитории.

Допълнително направление в използването на генеративния изкуствен интелект от Ал Кайда, Хизбуллах и Ислямска държава е осигуряването на адекватни преводи на пропагандни материали от арабски на различните западни, средноазиатски и африкански езици, както и преводи на различните арабски диалекти.

По същество използването на тази технология осигурява бързина, широк обхват и видима достоверност на терористичните операции за влияние. В това отношение се използват много активно социалните медии като елементи на неконвенционалните бойни действия. Добивайки алгоритмите на съответните платформи те въздействат чрез психологическите операции като елементи на операциите за влияние върху желанията и интересите на целевите групи. Така социалните мрежи осигуряват на терористичните организации много голяма по обем и тематика база данни за всеки и всички. Като използват потенциала на компютърните системи с вграден изкуствен интелект за обработка на тази информация, ПмТНО получават възможности да манипулират и мобилизират членовете на целевите групи за изпълнение на широк спектър от задачи – от извършване на насилствени действия през подкрепа за терористични и въстанически действия до участие във въоръжени джихадистки операции.

В пряка връзка с пропагандната ефективност на генеративния изкуствен интелект е използването му за ускоряване насочването, изучаването и пряката вербовка или постепенното въвличане в терористична дейност на широк и разнообразен контингент от лица не само от арабски, но и от европейски, африкански и азиатски произход. Този подход е особено ефективен при вербовка на терористи-камикадзе. Пример за ефективното използване на модерните технологии в тази дейност е вербовката от Ислямска държава за периода на съществуване на халифата на 41490 души от 80 държави, доказвайки по този начин транснационалния си характер.

Ефективността на изкуствения и генеративния изкуствен интелект се проявява много ясно при формирането и използването на виртуалната реалност (metaverse) [3], като форма на въздействие в рамките на провеждане на информационни, разузнавателни и вербовъчни операции в терористичното НКБП. Извеждането на виртуалната реалност в различните социални медии осигурява на терористичната организация пряк достъп до широк кръг, основно, млади хора, на които се предлагат завоалирано джихадистки, религиозни и радикални идейни постулати и подходи. Наред с това виртуалната реалност създава възможности за възстановяване на „присъствието“ на лидери на терористични организации като Бин Ладен, Ал Заркауи или религиозни водачи като Аятолах Хаменей, които да изпращат своите послания и проповеди до милионна аудитория и с изразни средства, които да съответстват на реалната обстановка в съответните страни.

Сериозен мултиплициращ ефект има използването на изкуствен интелект в бойните операции на постмодерните терористични организации. Това пряко е свързано с широкото използване на безпилотни летални средства и автоматизирани коли-бомби от Ислямска държава, Хамас, Хизбуллах, Ал Кайда и хутските въстаници.

Заключение

Разгледаните възможности на кибертероризма, изкуствения интелект и генеративния изкуствен интелект ще се използват от постмодерните терористични организации още по-обвързано с конкретните оперативни, логистични, информационни и пропагандни цели и задачи, което ще повиши ефективността на всеки отделно взет елемент от тези подходи по отношение на осигуряване основните дейности на организациите и запазване на потенциала и влиянието им. Това ще генерира ново ниво на заплахата от тези организации и ще наложи активизиране на допълнителни сили и средства от страна на органите за сигурност за нейното парироване.

Литература:

1. US Department of Defense, Summary of the Irregular Warfare Annex to the National Defense Strategy 2020
2. Julia Ebner, The Rage: The Vicious Circle of Islamist and Far-Right Extremism (London and New York: I.B. Tauris & Co. Ltd, 2017), 280 pp., US \$15.36 [Paperback], ISBN: 978-1-7883- 1032-1
3. Sam Hunter, Alexis d'Amato, Joel Elson, Austin C. Doctor and Averie Linnel, The Metaverse as a Future Threat Landscape: An Interdisciplinary Perspective (Perspectives on Terrorism, June 2024), ISSN:2334-3745